

zpravodaj

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

únor 2007

Velvyslanec Spojených států amerických Richard W. Graber se seznámil s Univerzitou Hradec Králové

Univerzita Hradec Králové dlouhodobě rozvíjí své mezinárodní vztahy. Za významnou podporu její snahy o naplňování tohoto cíle lze považovat příslib velvyslance Spojených států amerických Richarda W. Grabera napomoci rozšíření kontaktů a možností spolupráce na americkém kontinentu, který vyslovil při své návštěvě univerzity 28. ledna 2007.

Stalo se na UHK

12. ledna 2007 se na všech fakultách Univerzity Hradec Králové uskutečnil Den otevřených dveří.
23. – 24. ledna 2007 se konala konference Dialog kultur IV, kterou ve spolupráci se Společností Franka Wollmana a Českou asociací rusistů pořádala Katedra slavistiky Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové.
28. ledna 2007 navštívil Univerzitu Hradec Králové velvyslanec USA Richard W. Graber.
31. ledna – 1. února 2007 se ve spolupráci Katedry technických předmětů PdF UHK a Technické fakulty ČZU v Praze konala konference „Modernizace vysokoškolské výuky technických předmětů“.

Obsah

- ZE ŽIVOTA UNIVERZITY** 1 – 6
Velvyslanec Spojených států amerických se seznámil s univerzitou / **Nové laboratoře z projektů Fondu rozvoje vysokých škol** / Vyšší kvalita studia technické fyziky / Nová učebna na Hudební katedře PdF UHK / Digitální multimediální laboratoř FIM UHK / Modernizace laboratorní učebny LB1 Katedry biologie PdF UHK / REKAP – Rozvoj e-learningových kompetencí akademických pracovníků / Přijeli noví zahraniční studenti
- TVŮRČÍ A VĚDECKÁ ČINNOST** 6–7
Představujeme nové grantové projekty / Implicitní teorie normality u pomáhajících profesí / Hodnocení přínosů u vyspělých technologií / Majetkové poměry české aristokracie v první polovině 18. století / Výběr kandidátů a primární volby v politických stranách v ČR a srovnání s vybranými stranami ve střední Evropě / Dialog kultur IV / Kdo myslí na budoucnost, studuje techniku
- DIĀŘ**..... 7
Studenti Ateliérní tvorby na Dnech textilních řemesel v České Skalici / Publikace nakladatelství Gaudeamus / Odborná kniha opět v Hradci Králové / Plánované akce

ZE ŽIVOTA UNIVERZITY

Velvyslanec Spojených států amerických se seznámil s univerzitou

Velvyslanec Spojených států amerických v České republice Richard W. Graber navštívil v pondělí 28. ledna 2007 Univerzitu Hradec Králové. Při přibližně hodinovém setkání, jehož se účastnili představitelé univerzity, Fakulty informatiky a managementu a Pedagogické fakulty UHK, se velvyslanec seznámil s potenciálem a s dosavadními zkušenostmi univerzity v oblasti rozvoje mezinárodních vztahů, a to se zřetelem právě ke Spojeným státům americkým. Univerzita Hradec Králové velvyslanci představila také spektrum mezinárodních studií na Fakultě informatiky a managementu UHK a systém péče o své zahraniční studenty.

Pro Univerzitu Hradec Králové je bezesporu potěšitelné, že velvyslanec USA vyslovil během ryze pracovního setkání svůj příslib napomoci intenzivnějšímu rozvoji kontaktů s americkou stranou, a to jak ve sféře odborné spolupráce, tak v oblasti mobility. Uskutečněná návštěva tak pro univerzitu otevřela nové atraktivní příležitosti.

Ondřej Tikovský, kancléř UHK

Nové laboratoře z projektů Fondu rozvoje vysokých škol

Na Univerzitě Hradec Králové ve dnech 5.–6. února 2007 úspěšně proběhla oponentní řízení projektů Fondu rozvoje vysokých škol České republiky, které byly na univerzitě řešeny v roce 2006. Cílem několika z nich bylo modernizovat specializované učebny určitých kateder tak, aby plně vyhovovaly současným nárokům na přístrojové vybavení. V následující tematické sekci Vám proto přinášíme podrobnější informace přímo od řešitelů těchto projektů.

Vyšší kvalita studia technické fyziky

Potřeba zřízení laboratoře technické fyziky se stala naléhavou, neboť studenti oboru Fyzikálně-technická měření mají pracovat v podnikových laboratořích, ve výzkumu nebo na kontrolních pracovištích se současnou měřicí technikou.

Dosavadní vybavení laboratoří na Katedře fyziky a informatiky PdF UHK bylo klasické – analogové měřicí přístroje, analogové osciloskopy a získané údaje byly zpracovány následně pomocí uživatelských programů. Prvním krokem k modernizaci měření bylo užití systému IPCOACH a COACH Lab5, kde měření řídí počítač a zpracování dat probíhá ve specializovaném software systému. Tato měření jsou určena především pro studenty učitelství fyziky a systém (software i hardware) je vyvinut pro školu. Pro přesná, opakovatelná a v praxi respektovaná měření se však nehodí.

Úspěšně dokončený projekt FRVŠ vychází z nutnosti připravit bakaláře uvedeného oboru na měření se současnou měřicí technikou ve spojení s počítači. Aby měření byla dostatečně atraktivní, byly vybrány také náměty zajímavé pro širší veřejnost, jako např. měření hluku, měření osvětlení, bezkontaktní měření teploty. Další skupinu měření jsme orientovali na obecnější měření, která jsou častá v laboratořích, zejména na osciloskopická měření, měření magnetického pole, měření tlaku plynů. Třetí složku práce v laboratoři technické fyziky tvoří měření v elektronice a studium regulovaných soustav.

Uvedenému zaměření odpovídá sortiment přístrojů zakoupených z prostředků kapitálové dotace FRVŠ, kapitálového příspěvku školy a z neinvestičních příspěvků školy:

- Sestava výukového systému pro automatizaci, regulaci a měření prvků elektronických obvodů RC 2000
- Digitální osciloskopy včetně sond (6 souprav)
- Teslametr Elimag MP-1 digitální, Hallovy sondy a etalon Elinor M
- Programovatelný zdroj 0-20V/0-48A pro magnetická měření
- Pyrometr, hlukoměr, luxmetr, měřič tlaku plynů, přesné digitální váhy do 40 a do 400 gramů

Všechny přístroje jsou vybaveny výstupem na počítač, a proto byl také pořízen odpovídající notebook pro přenos a zpracování dat pro měření v laboratoři i v exteriéru. Řešitelé nyní ověřují měřicí úlohy, které jsou postupně zařazovány do studia bakalářů, ale také se s nimi seznámí budoucí učitelé fyziky.

Systém RC 2000 umožnil podrobná měření aktivních propustí – filtrů, které upravují tvar signálů při datových přenosech.

Kombinace reálného zapojení filtru, přímého sledování na osciloskopu a jeho výpočet pomocí softwaru dává nové možnosti pro návrh obvodu a jistotu v dosaženém výsledku.

Bližší k základním fyzikálním měřením má práce s novým teslametrem.

Pole je proměřeno v půlící rovině a student získá přesné hodnoty magnetické indukce, vypočte indukční tok a pokračuje měřením magnetických vlastností látek.

Řešitelé projektu nyní spolu se studenty ověřují úlohy. Návody a výsledky jsou přístupné na webu Katedry fyziky a informatiky PdF UHK.

*Josef Hubeňák a Karol Radocha,
Katedra fyziky a informatiky PdF UHK, řešitelé projektu*

Nová učebna na Hudební katedře PdF UHK

Stejně jako v jiných oborech i v oblasti hudebního vzdělávání dochází k masivnímu uplatnění moderních technologií. S tímto vědomím byla na sklonku loňského roku dobudována na Hudební katedře PdF UHK specializovaná počítačová učebna hudební výchovy.

Již před několika lety se podařilo zajistit základní techniku z rozvoje projektu MŠMT (digitální klavír YAMAHA, dataprojektor, HIFI soustava, špičková PC sestava se zvukovou kartou Aardvark). V loňském roce pak byla celá učebna dokončena z prostředků projektu Fondu rozvoje vysokých škol a především z prostředků Pedagogické fakulty UHK. Učebna nabízí studentské sestavy PC s kvalitními zvukovými kartami a specializovaným hudebním softwarem.

Studenti získali přístup k moderním informacím a technologiím, které zvýší úroveň jejich vzdělání. Mohou se tak seznámit se základy práce se zvukovými soubory, jejich tvorbou a editací, využitím notačních programů a nabídky hudebně zaměřených titulů CD-ROM a DVD ve výuce. Získané informace a poznatky budou jistě schopni plně využít v rámci svého pedagogického působení na základních, středních, případně základních uměleckých školách. Pilotní využití ve výuce probíhalo už na konci zimního semestru. V letním semestru počítáme již s plným využitím.

Získané poznatky lze použít jak v teoretických předmětech (např. Hudba na počítači, Harmonie, Rozbor skladeb, Intonace, Základy aranžování apod.), tak také v předmětech praktických (např. Hlasová výchova, Klavírní improvizace apod.). V uvedených předmětech se přístroje a zařízení používají na zpracování praktických cvičení notačním programem, na využití multimediálních encyklopedií, na záznam a rozbor hudební improvizace a interpretace pomocí notačního programu, k prezentaci hudebně-dramatických titulů při výuce a k záznamu praktických výkonů.

Celá učebna je využívána pro praktickou výuku všech akreditovaných studijních oborů na Hudební katedře PdF UHK a také pro samostatnou práci studentů, kteří mají v době mimo výuku volný přístup do této učebny. Vybudováním učebny došlo k výraznému zkvalitnění přípravy studentů. Vznikla tak jedna z nejlépe vybavených odborných učeben pro hudební vzdělávání na českých univerzitách.

*František Vaníček a Jiří Skopal ml.,
Hudební katedra PdF UHK, řešitelé projektu*

Digitální multimediální laboratoř FIM UHK

Na konci roku 2005 byl schválen grant Fondu rozvoje vysokých škol v kategorii A (rozvoj a modernizace laboratoří a poslucháren) s názvem Rozšíření a inovace digitální multimediální laboratoře, hlavní řešitel Mgr. J. Lounek (Katedra informatiky a kvantitativních metod FIM UHK), spoluřešitelé doc. J. Štyrský (Katedra rekreologie a cestovního ruchu FIM UHK) a Mgr. J. Sedláček (Katedra informatiky a kvantitativních metod FIM UHK).

V grantu byla plánována modernizace učebny B1 Fakulty informatiky a managementu UHK, ale také rozšíření centrálního úložiště dat, nový server a nové digitální kamery. Cílem bylo kompletně inovovat nejen vybavení technikou, ale i dosáhnout zásadní změny systému výuky v digitální multimediální laboratoři ve stávajících prostorách původní laboratoře FIM UHK.

V učebně je v současné době umístěno dvanáct identických studentských pracovišť, vybavených kvalitním multimediálním počítačem včetně odpovídajícího softwaru a stejně vybavené pracoviště učitele, pracoviště pro přípravu grafických předloh a digitální zvukové pracoviště.

Pro ukládání velkých objemů dat byla zvolena varianta serveru s datovým úložištěm, která umožňuje největší variabilitu využití. Pro vlastní ukládání dat je zde k dispozici dostatečný paměťový prostor.

Jako software pro zpracování statických i dynamických primárních materiálů byl zvolen produkt firmy Adobe. Byla vybrána profesionální programová sada Production Studio Premium Win verze 2.0 CONC jako multilicence pro všechny počítače v učebně. Sada obsahuje tyto programy: Adobe After Effects 7.0 Pro, Adobe Premiere Pro 2.0, Adobe Photoshop CS 2 IE, Encore DVD 2.0, Audition 2.0, Illustrator CS2 IE, Adobe Dynamics Link, Adobe Bridge. Celá sada představuje v současné době nejnovější verzi a plně vyhovuje představám řešitelského kolektivu ve všech oblastech.

Podařilo se připravit kompletní modernizaci a doplnění multimediální laboratoře FIM UHK. V konečné fázi řešení je vybudována moderní učebna, ve které je možné kvalitně zpracovávat a vyrábět statické i dynamické studijní materiály a v rámci výuky předmětů Videotechnika, Videotvorba, Multimediální systémy a Seminář praktické videotvorby je studentům k dispozici nejmodernější technika v takovém rozsahu, že mohou bez komplikací pracovat souběžně na svých projektech v rámci seminárních či bakalářských a diplomových prací.

*Josef Lounek, Katedra informatiky a kvantitativních metod
FIIM UHK, řešitel projektu*

Modernizace laboratorní učebny LBi1 Katedry biologie PdF UHK

V rámci postupné modernizace laboratorních učeben spravovaných Katedrou biologie PdF UHK došlo v minulém roce k významné rekonstrukci učebny LBi1. Pro každodenní provoz katedry jde o učebnu stěžejní, protože jsou v ní realizována biologická cvičení tří magisterských oborů (učitelství biologie pro SŠ, 2. st. a 1. st. ZŠ) a jednoho bakalářského oboru (Systematická biologie a ekologie).

V režii UHK a Pedagogické fakulty UHK proběhla během letních prázdnin celková rekonstrukce učebny, včetně instalace nového nábytku.

V návaznosti na řešení projektu FRVŠ (viz níže) bylo pořízeno a instalováno multimediální snímací a projekční zařízení (digitální kamera, řídicí počítač, LCD projektor, vizualizér). Pro doplnění a modernizaci stávající laboratorní techniky byl pro rok 2006 katedrou podán projekt do FRVŠ.

Z poskytnutých prostředků bylo zakoupeno zejména laboratorní mikroskopické zařízení – jednak 9 stereomikroskopů zn. Olympus SZ51 s osvětlením KL-200 (čímž došlo k doplnění stávajícího počtu těchto přístrojů na každé pracovní místo v laboratoři), jednak badatelský mikroskop BX-51. Ten v komplexu s výše uvedenou projekční technikou umožňuje nejen nadstandardně kvalitní snímání a prezentaci mikroskopických objektů, ale také jejich trvalou dokumentaci.

Děk za umožnění realizace skutečně kvalitní mikroskopické, snímací a projekční techniky náleží vedení Pedagogické fakulty UHK, firmě Olympus pak za poskytnutí finančního zvýhodnění. V průběhu zimního semestru akademického roku 2006/2007 byla nově pořízená mikroskopická a projekční technika už plně využívána při výuce předmětů garantovaných Katedrou biologie.

Jan Vítek za řešitelský kolektiv Katedry biologie PdF UHK

REKAP – Rozvoj e-learningových kompetencí akademických pracovníků

Od začátku roku 2007 řeší Univerzita Hradec Králové další projekt Evropského sociálního fondu přijatého v rámci Opatření 3.2 Podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje.

Cílem projektu *REKAP – Rozvoj e-learningových kompetencí akademických pracovníků* je proškolení akademických pracovníků a příprava podmínek pro efektivní a celoplošné používání moderního LMS na univerzitě.

Univerzita používá pro podporu studia již od roku 2000 Learning Management System WebCT, který je vhodným nástrojem na online podporu studia a umožňuje učitelům prostřednictvím webu prezentovat studijní materiály, testovat studenty, komunikovat s nimi, administrovat jednotlivé předměty a využívat různé monitorovací nástroje pro hodnocení práce studentů. Studentům tento systém umožňuje prostřednictvím webu přístup ke studijním materiálům, komunikaci s pedagogem i s ostatními studenty i práci ve virtuálních týmech. V roce 2005 byla na trh uvedena nová verze systému podporující modulární stavbu kurzu, která umožňuje využití jednotlivých modulů v různých kurzech i v jiných LMS systémech. Přechod na novou verzi systému vyžaduje proškolení všech stávajících uživatelů systému a proškolení dalších uživatelů tak, aby se rutinně používání systému WebCT plošně rozšířilo na všechny součásti univerzity.

V rámci projektu bude vytvořen modulární kurz „Efektivní e-learning“ sestávající z pěti relativně nezávislých modulů, každý v rozsahu 30 hodin

(z toho 10 hodin prezenční výuky a 20 hodin výuky s podporou tutorů prostřednictvím LMS). Budou vytvořeny následující moduly: Metodologie vytváření testů, Vytváření a management testů a projektu ve WebCT, Vytváření obsahu kurzu, Komunikace a management diskusních skupin, Vytváření a použití modulu (vzdělávacích objektů). Ke každému modulu budou vytvořeny tištěné příručky, bude realizována podpora ve WebCT CE6, proškoleno 50 nových uživatelů stávající verze WebCT ve vybraných modulech kurzu „Efektivní e-learning“ a 80 stávajících uživatelů systému v celém kurzu „Efektivní e-learning“. Trvale bude poskytována technická podpora akademickým pracovníkům při přípravě kurzů. Technická podpora bude zajišťována jak učitelům, tak studentům. Akademičtí pracovníci, kteří zatím nemají možnost neomezeného přístupu k PC potřebných technických parametrů na pracovišti, budou mít po dobu trvání kurzu možnost zapůjčit si jeden z notebooků zakoupených pro potřeby projektu. Akademičtí pracovníci budou dále motivováni možností zúčastnit se každoročně konference uživatelů, kterou pravidelně v různých zemích EU pořádá firma WebCT. Tato konference významně přispívá k vytváření vysokoškolské komunity používající systém WebCT a je vhodnou platformou pro šíření příkladu dobré praxe.

Informace o projektu jsou průběžně aktualizovány na <http://fim.uhk.cz/rekap/>.

Petra Poulová, prodělkanka FIM UHK

Přijeli noví zahraniční studenti

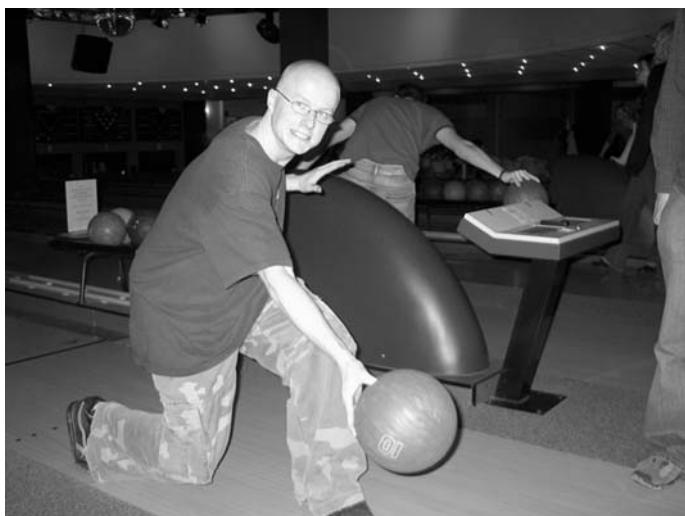
K přednáškám a seminářům v letním semestru na Univerzitě Hradec Králové se zapalo více než pět desítek zahraničních studentů. Studentská organizace Buddy-System tak po krátké odmlce ve zkušebním období

opět zahájila svoji činnost.

Buddy System prokázal svou schopnost postarat se o mimovýukový program pro zahraniční studenty, a to konkrétně zorganizováním „Welcome Party“, spojené s bowlingem a občerstvením, a dal tak novým i stávajícím zahraničním studentům na vědomí, že tu nejsou sami.

Účast na první akci letního semestru byla hojná – více než 45 hostů, většinou zahraniční studenti, kteří přijeli ze Slovenska, Turecka, Francie, Řecka, Německa, Španělska a Běloruska. Součástí party byl iniciační obřad pro nově přichozí studenty, velkopošná projekce fotografií čtyřleté historie Buddy-Systemu a v neposlední řadě také formuláře zjišťující zpětnou vazbu ze strany studentů, zejména s ohledem na předpříjezdovou problematiku. Formuláře budou v nejbližší době vyhodnoceny a výsledky budou zveřejněny na našem webu (www.uhk.cz/buddy).

V myslí mi utkvěl rozhovor s jedním studentem z Francie, který byl velice spokojen a dodával: „U nás doma jsem členem podobné skupiny jako je Váš Buddy-System, ale myslím, že zdaleka nemáme tak dobrou organizační strukturu jako Vy.“

Zahraniční studenti dali najevo, že se jim Welcome-Party velice líbila a většina se již těší na naše další společné aktivity. V plánu jsou kupříkladu výlety do Prahy organizované studenty, nebo exkurze do Kutné Hory.

Tomáš Juříček, prezident Buddy-Systemu UHK

TVŮRČÍ A VĚDECKÁ ČINNOST

PŘEDSTAVUJEME NOVÉ GRANTOVÉ PROJEKTY

Projekty Grantové agentury ČR

Implicitní teorie normality u pomáhajících profesí

Řešitel: Mgr. Jana Petříková, Ph.D. (PdF UHK)

Spoluřešitelé: Mgr. Iva Bartošová, Ph.D., PhDr. Vladimír Václavík, Ph.D., Mgr. Pavel Zíkl, Mgr. Jiří Haviger (Katedra informatiky a kvantitativních metod FIM UHK), Mgr. Radka Janebová (Katedra sociální práce PdF UHK).

Podstata projektu spadá do problematiky folkové psychologie. Předmětem zkoumání jsou implicitní (naivní, subjektivní) teorie normality. Výzkumný soubor tvoří akademičtí pracovníci a studenti tří oborů pomáhajících profesí (pedagogika, psychologie, sociální práce), v jejichž pracovní náplni je imanentně obsaženo cílené působení na jedince tak, aby se co nejvíce přiblížil normě. Norma je chápána v obecném smyslu jako kritérium umožňující srovnávání, posuzování, hodnocení; normalita je vymezena jako souhlas s normou.

Projekt si klade za cíl odhalení prototypů subjektivních teorií pracovníků pomáhajících profesí, specifikaci klíčových charakteristik pro definování normality a analýzu implicitních teorií normality z hlediska variace sledovaných proměnných (profese, praxe, věk, rod, sebeposouzení).

Zjišťujeme tedy například, jaké je implicitní pojetí normy pracovníků. Co je podle pracovníků zvolených pomáhajících profesí normální a co překračuje hranici normality? Do jaké míry je jejich implicitní pojetí normality ovlivněno pracovní zkušeností? Liší se implicitní pojetí normality u různých pomáhajících profesí nebo opakovaná zkušenost s určitou sku-

pinou osob hraničících s právnickým, medicínským, statistickým či jiným vymezením normy specificky ovlivňuje implicitní teorie normality? Jaký je rozdíl mezi subjektivním pojetím normality u studentů systematicky se připravujících na výkon pomáhající profese a osobami majícími v daném oboru několikaletou praxi? Existují generační a rodové rozdíly v pojetí normality u pracovníků pomáhajících profesí? Jak sami sebe posuzují pracovníci pomáhajících profesí z hlediska normality, do jaké míry si připadají sami normální?

Výzkum má naplnit jak vědecké cíle projektu (ověření použitelnosti standardizovaných metod diagnostiky osobnosti k výzkumu implicitních teorií normality, konstrukce vlastních metod pro výzkum implicitních teorií normality, obohacení poznatkové báze nově se formujícího oboru folkové psychologie), tak sekundární cíle – rozvoj interdisciplinární spolupráce na Univerzitě Hradec Králové (výzkumný tým je složen z mladých pracovníků tří různých kateder dvou fakult univerzity), navázání mezinárodní spolupráce (plánujeme účast na dvou mezinárodních kongresech a řadě konferencí s mezinárodní účastí) a zajištění návaznosti získaných poznatků na praxi (poznatky budou využity při profesní přípravě učitelů, speciálních pedagogů a sociálních pracovníků na Univerzitě Hradec Králové).

Hodnocení přínosů vyspělých technologií

Řešitel: doc. RNDr. Josef Hynek, MBA, Ph.D. (FIM UHK)

Spoluřešitelé: Ing. Václav Janeček, CSc., doc. ing. Ladislav Hájek, CSc., Ing. Libuše Bažantová, doc. dr. Ing. Drahomíra Pavelková (Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně), Ing. Adriana Knápková, Ph.D. (Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně).

Projekt je zaměřen na problematiku efektivního využívání vyspělých technologií ve výrobních podnicích, na hodnocení přínosů těchto technologií pro podnik a využití získaných poznatků pro formulaci návodů na optimalizaci řízení již fungujících vyspělých technologií v podniku.

Navrhovatel a jeho spolupracovníci v letech 2004 a 2005 úspěšně realizovali projekt podporovaný Grantovou agenturou České republiky, který byl zaměřen na problematiku investování do vyspělých výrobních technologií v českých výrobních podnicích, přičemž hlavní důraz byl kladen na zkoumání okolností rozhodovacích procesů spojených s investováním do vyspělých výrobních technologií. Zjištěné výsledky včetně jejich srovnání s výstupy analogických výzkumů ve Velké Británii a USA byly publikovány v několika domácích i zahraničních časopisech a souhrnně i ve formě monografické publikace. Aktuální projekt integrálně navazuje na předchozí výzkum.

Základní cíle připravovaného výzkumu spočívají v pokusu o obohacení podnikohospodářské teorie a teorie managementu o poznatky, které by umožnily identifikovat přínosy vyspělých technologií pro výkonnost a konkurenceschopnost výrobních podniků, dále pak tyto přínosy klasifikovat do určitých skupin podle jejich charakteru včetně posouzení možností hodnocení jejich velikosti z hlediska podniku. Pro jednotlivé skupiny přínosů, v míře jak to jejich charakter umožňuje, budou formulovány postupy vyjadřování, hodnocení a popřípadě přímo kvantifikace jejich velikosti. Takovéto postupy budou odvozeny modifikací od obecně používaných postupů hodnocení výkonnosti podniku s tím, že se bude vycházet z analýzy specifických vlastností vyspělých technologií a jejich přínosů pro podnik, který se snaží uplatnit v konkurenci v rámci globální znalostní ekonomiky.

Majetkové poměry české aristokracie v první polovině 18. století

Řešitel: PhDr. Aleš Valenta, Ph.D. (FHS UHK)

Cílem projektu je komplexně postihnout změny v majetkových poměrech předních českých šlechtických rodů v předterezianské éře.

V posledních letech nastal značný rozmach v bádání o novověké šlechtě, přičemž zájem většiny badatelů se soustřeďuje na vztah aristokracie k panovníckým dvorům, na aristokratickou reprezentaci, výstavbu zámeckých a palácových rezidencí, jakož i na vztah stavovství k rodícímu se absolutistickému státu.

Předpokladem adekvátní stavovské reprezentace ovšem byla hospodářská základna, která zajišťovala aristokracii nezbytné finanční prostředky. Již od renesance platí, že mnohé rody se navzdory značnému bohatství těžce zadlužily, pokud chtěly dostát značným nárokům kladeným na vysoké zemské úředníky či dvorské hodnostáře. Platí to např. pro Rožmberky, jejichž majetek se za posledního mužského příslušníka rodu Petra Voka nacházel ve stadiu rozkladu. Zadluženost aristokracie v době baroka se ještě vystupňovala a vyústila v 18. století do celé řady bankrotů. Mění se rovněž přístup státu, který již nehodlá pasivně sledovat často vysloveně rozmařilý život některých, zvláště mladých šlechticů a prosazuje první úřední zásahy proti předluženým velkostatkům, respektive jejich majitelům.

Předkládaný projekt se koncentruje na tzv. fideikomisní velkostatky, respektive skupiny velkostatků, jejichž držitelé byly vesměs hraběcí a knížecí rody. V Čechách (Morava není do projektu zahrnuta) existovalo asi 60 fideikomisů. Avšak pouze v několika případech se dochovaly účetní prameny, které jsou klíčem k rozboru finanční politiky daného aristokrata. Z účtů jejich soukromých pokladen můžeme zjistit, jaké byly příjmy a výdaje, jak vysoké byly splátky dluhů, jak vypadá skladba věřitelů atd. Cílem projektu je kromě vlastního rozboru finanční strategie barokních velmožů zjišťovat, jak se vysoká zadluženost promítala do jejich společenského a osobního života či zda se pod jejím vlivem změnila mentalita šlechty, tj., zda se alespoň někteří z nich přiklánějí k úsporám. V neposlední řadě bude řešitel zkoumat, co znamenaly dluhy pro vztah české šlechty k Habsburkům. Vládnoucí dynastie totiž vysokým zdaněním českých zemí, tedy poddaných i vrchností, nemálo přispěla k finančním potížím aristokracie. K tomu jsou ovšem nezbytné jiné typy pramenů, především korespondence.

Na čtyři roky rozplánovaný projekt vyžaduje mnoho času k bádání v ústředních archivních fondech v Praze a ve Vídni a v rodinných šlechtických archívech a mnoho úsilí ke zpracování a interpretaci vesměs německy psaných archiválií. V průběhu řešení bude uveřejněno několik dílčích studií v odborných historických časopisech. Závěrečný výstup by měl mít podobu knihy, vydané s finanční podporou GAČR.

Juniorský badatelský projekt Grantové agentury Akademie věd ČR

Výběr kandidátů a primární volby v politických stranách v ČR a srovnání s vybranými stranami ve střední Evropě

Řešitel: PhDr. Jan Outlý, Ph.D. (FHS UHK)

Cílem výzkumného projektu je zmapovat, analyzovat a srovnat proces výběru kandidátů v ČR a zemích střední Evropy. Hlavní zájem bude zaměřen na prostředí České republiky. Protože však český politický systém nelze oddělit od kulturně-politického kontextu okolních zemí, plánujeme v teoretické části práce komparaci s úpravou výběru kandidátů v Německu, Polsku, Slovensku a Maďarsku, ale také Slovinsku, jehož politický systém je ve většině aspektů v podstatě součástí středoevropského prostoru. Považujeme také za důležité analyzovat model a průběh primárních voleb ve vybraných důležitých politických stranách těchto zemí a srovnat jej se situací v ČR. Výsledkem práce by mohlo být zhodnocení vývoje procesu výběru kandidátů a rámcové srovnání s trendy probíhajícími v západoevropských zemích, zvl. dlouhodobý trend k demokratizaci procesu výběru kandidátů. Analýza navrhování a volby kandidátů v České republice se zaměří na všechny typy volebního procesu.

Výzkum výběru kandidátů v ČR bude prováděn pomocí tří základních metod. V první se budou analyzovat písemné materiály politických stran, které stanovují vnitrostraničná pravidla výběru kandidátů (v zemích, kde

jsou rámcová pravidla stanovena i v zákonech, se bude samozřejmě sledovat i stanovení pravidel v zákonech). Dalšími písemnými materiály, které ozejmují způsob výběru kandidátů v politických stranách, jsou zprávy ze zasedání kontrolních komisí stran, které projednávají mimo jiné stížnosti na průběh primárek ve stranách. Kromě samotného mechanismu výběru kandidátů se zájem soustředí na průběh institucionalizace mechanismu rozhodování (vypracování a schválení dokumentů, které upravují průběh primárek) a na vliv běžných rozhodovacích procesů uvnitř stran na zvolené metody výběru kandidátů.

Projekt bude zpracováván na pracovišti Katedry politologie FHS UHK, které nabízí jak odpovídající technické zázemí a vybavení, tak možnost konzultací s odborníky v příbuzných oblastech. Na pracovišti působí či s pracovištěm intenzivně spolupracují experti Sociologického ústavu AV ČR. Na FHS UHK v současné době rovněž vzniká samostatná Katedra sociologie – předpokládá se její ustavení v polovině roku 2007. Poznatky z výzkumu budou využity mimo jiné při vysokoškolské výuce na Katedře politologie a připravované Katedře sociologie FHS UHK.

Na základě podkladů řešitelů grantových projektů sestavil

Václav Víška, člen redakční rady

Dialog kultur IV

Ve dnech 23. – 24. ledna 2007 se konala konference DIALOG KULTUR IV, kterou ve spolupráci se Společností Franka Wollmana a Českou asociací rusistů pořádala Katedra slavistiky Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové.

Účastníci se jí zástupci z českých i zahraničních akademických pracovišť ze Slovenska, Polska a Ruska.

Dvoudenní jednání zahájil na plenárním zasedání účastníků prof. O. Richtek a úvodní blok otevřel prof. N.F. Aliferenko příspěvkem o slovanské idiomatice v kognitivně-kulturologickém srovnávacím pohledu. Ruské literatuře v současném rusko-českém mezikulturním dialogu se ve svém vystoupení věnoval prof. Richtek. O politických a ekonomických otázkách česko-ruského dialogu posledních desetiletí referoval dr. Voráček z Historického ústavu AV ČR. Konference dále jednala ve dvou sekcích.

V programu lingvistické a lingvodidaktické sekce byla vystoupení věnována aktuálním tendencím jazykového systému ruštiny, precedentním fenoménům, vybraným jazykovým jevům ve srovnávacím pohledu a využití metod jazykové komparace ve vyučování cizího jazyka, tlumočení a překladu, onomastickým otázkám, didaktice ruštiny, frazeologii a jazyku reklamy.

Tematicky pestré jednání literárněvědné a kulturologické sekce obsáhlo problematiku struktury literárního díla jako dialogu kontextů, biblická témata v ruské literatuře, tvorbu ruské básničky Niny Iskenko, vztah A. Kima k ruskému symbolismu, svérázné transformace žánru tzv. sváteční povídky v díle Dmitrije Galkovského, recepci poezie A. Achmatovové v západním kulturním okruhu. Z dalších zmiňme témata věnovaná hrdinům próz N.L. Leskova, posta-

vení křesťanských neofytů v ruské středověké společnosti, manifestu ruského symbolismu, okřídleným slovům v rusko-polském kulturním dialogu, bělorusko-českým literárním kontaktům, optice polského spisovatele T. Micińskiego, intertextualitě v knize S. Miljajeva Petuški-Manhattan, koncepci života v díle G. Gazdanova. Zajímavé doplnění představoval muzikologický příspěvek o neobvyklé umělecké spolupráci M. Kopelenta, S. Gubajdulínové a P. H. Dittricha. Živý zájem vyvolalo vystoupení o paralelách a možném dialogu mezi literární vědou a vědami přírodními.

Letošní zkušenost ukazuje, že zájem o konferenci v odborné, a nejen rusistické, veřejnosti vzrůstá a rozšiřuje se záběr diskutovaných otázek.

Petr Kotyza, Katedra slavistiky PdF UHK

„Kdo myslí na budoucnost, studuje techniku“

Toto bylo hlavní motto mezinárodní konference „Modernizace vysokoškolské výuky technických předmětů“, která se konala ve dnech 31. ledna – 1. února 2007 v Objektu společné výuky Univerzity Hradec Králové. Tuto konferenci uspořádala Katedra technických předmětů PdF UHK již po jedenácté, a to pod záštitou doc. Vladimíra Jehličky, děkana Pedagogické fakulty UHK, a prof. Jiřího Klímy, děkana Technické fakulty ČZU v Praze.

Konference byla odborně zaměřena na problematiku vysokoškolské přípravy učitelů technických předmětů a na aktuální otázky pedagogického procesu na vysokých a středních školách s technickým zaměřením.

Této akci se zúčastnili významní odborníci z Rakouska, Slovinska, Slovenska, Polska, Ukrajiny a z Česka. Z těchto významných hostů byla důležitá zejména přítomnost prof. Norberta Kvakera, prezidenta Evropské společnosti pro inženýrskou pedagogiku (IGIP) z Rakouska, prof. Petra Zuny, prezidenta Inženýrské akademie ČVUT v Praze, a prof. Adolfa Melezinka z Alpsko-jaderské univerzity v Klagenfurtu, Rakousko.

V plenární sekci zazněly dva referáty. V úvodním příspěvku na téma „Technické vzdělávání, výzkum a vývoj z pohledu Inženýrské akademie“ upozornil prof. Petr Zuna na význam všeobecného technického vzdělávání a na potřeby technické vzdělanosti naší populace. Tato skutečnost významným způsobem ovlivní pozitivní vývoj České republiky včetně snížení nezaměstnanosti v současnosti i v budoucnosti. Rovněž děkan Pedagogické fakulty UHK doc. Vladimír Jehlička zdůraznil důležitost technického vzdělávání.

Druhý příspěvek, který přednesl Ing. Hanuš Horák z firmy AV media Praha, a.s., se týkal využití moderních technologií ve vysokoškolské výuce. Zde byly prezentovány nové trendy a zkušenosti využitelné v pedagogickém procesu na vysokých školách.

Dále pokračovala jednání ve třech sekcích, kde zaznělo celkem sto příspěvků. Jednotlivé sekce byly zaměřeny tematicky takto:

Sekce 1. Vysokoškolská příprava učitelů technických předmětů a aktuální otázky odborného výzkumu na vysokých školách připravujících budoucí učitele technických předmětů.

Sekce 2. Aktuální otázky výuky technických předmětů na středních školách a na I. a II. stupni ZŠ.

Sekce 3. Prezentace vědecko-výzkumných výsledků studentů doktorandského studia.

Účastníci konference se shodli na stanovisku, že naším společným úkolem je získávat schopné, talentované a tvůrčí uchazeče zajímaví se o studium technických oborů. Tyto studenty je třeba následně vést, a to již od základní školy, k získávání vědomostí, dovedností a postojů na úrovni současné vědy a praxe z oblasti technických disciplín a nezapomínat přitom na ostatní důležité obory, jako je např. ekologie, etika, estetika apod. Nezastupitelnou roli v tomto procesu hrají učitelé všech stupňů škol.

Důležité je naučit společnost kolem nás vnímat pozitivní úlohu techniky a uvědomit si i její humánní rozměr. Předně to znamená porozumět vývoji techniky z pozice 21. století a uvědomit si její funkci i postavení ve všech oborech lidské činnosti současného věku. Moderní člověk je všude a neustále obklopen technikou, při práci i ve volném čase, doma a na cestách. Vědomosti o technice jednoznačně patří do všeobecné složky vzdělávání na základních i středních školách.

Pavel Cyrus, Katedra technických předmětů PdF UHK, vědecký garant konference

DIÁŘ

Studenti Ateliéru textilní tvorby na Dnech textilních řemesel v České Skalici

Textilní muzeum TIBA v České Skalici pořádá, ve spolupráci s tamním Muzeem Boženy Němcové, úspěšný interaktivní program pro školní mládež Dny textilních řemesel. Autorkou programu, který lze považovat za hodnotný příspěvek ke spolupráci muzejních zařízení se školami a za kvalitní přínos objektovému učení, je bývalá pracovnice Textilního muzea Pavla Knápková. Program vytvořila v rámci studia Školy muzejní propedeutiky Asociace muzeí a galerií České republiky. Dny textilních řemesel patří k programům založeným na spolupráci muzejních zařízení a škol v oblasti získávání informací a zkušeností z oblasti tradičních řemesel, lidové rukodělné výroby. Jsou koncipovány jako doprovodný program k expozici českoskalického Textilního muzea a jejich cílem je umožnit účastníkům programu vyzkoušet si svoji zručnost, šikovnost, vytrvalost, umožnit jim pracovat s – ve většině případů – „nedotknutelnými“, v muzejní expozici „zařizovanými“ předměty, vyzkoušet si či rekonstruovat některé pracovní činnosti.

Lektory programu tak byli při jeho 1. ročníku pracovníci Textilního muzea, Muzea Boženy Němcové, jejich spolupracovníci a student a studentky bakalářského oboru Textilní tvorba Ateliéru textilní tvorby Katedry výtvarné kultury PdF UHK a při jeho 3. a 4. ročníku byly zdatnými lektorkami studentky nového bakalářského oboru Uměleckořemeslné textilní disciplíny.

Studenti královéhradecké univerzity si vedli ve všech ročních programech skvěle. Vyzbrojeni teoretickými i praktickými znalostmi seznamovali účastníky s příslušnými pracovními nástroji a pomůckami, s cílem a smyslem příslušné pracovní operace, učili je trpělivě dané činnosti. Děti rozčleněné do pracovních skupinek se pod jejich kvalifikovaným vedením učily na jednotlivých stanovištích odsemeňovat len na drhlenu, lámat jeho stonky na trdlíci, vochlováním uvolňovat lněná vlákna, spřádat je v přízi pomocí ručního vřetena a na šlapacím kolovratu. Studenti svoje znalosti a zkušenosti uplatnili též na pracovních místech věnovaných paličkování, tkaní na modelu pravěkého bezprošlupního vertikálního stavu a na stolních horizontálních stavech prošlupných, na stanovištích věnovaných potiskování textilií formami a formičkami (děti si jimi potiskují pod vedením lektorek „vlastní“ ubrousek) pro ruční tisk a šití na šlapacím šicím stroji.

Lektorům – studentům – jsou recipročně poskytovány informace o poslání paměťových institucí, o muzejní tezauraci a využití sbírkových předmětů k výchovným a vzdělávacím účelům.

Vlastimil Havlík,
ředitel Textilního muzea TIBA v České Skalici

Publikace nakladatelství Gaudeamus

CHADIMA, Martin. *Charitativní péče – dějiny a současnost*. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 160 s. ISBN 978-80-7041-632-7.

HÁLEK, Vítězslav. *Plánování a organizování*. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 181 s. ISBN 978-80-7041-656-3.

JANIŠ, Kamil, KRAUS, Blahoslav, VACEK, Pavel. *Kapitoly ze základů pedagogiky: Studijní text*. 3. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 164 s. ISBN 978-80-7041-800-0.

Modernizace vysokoškolské výuky technických předmětů I.: Sborník příspěvků z mezinárodní konference. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 214 s. ISBN 978-80-7041-752-2.

Modernizace vysokoškolské výuky technických předmětů II.: Sborník příspěvků z mezinárodní konference. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 122 s. ISBN 978-80-7041-776-8.

Modernizace vysokoškolské výuky technických předmětů III.: Sborník příspěvků z mezinárodní konference. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 216 s. ISBN 978-80-7041-764-5.

Vědecká konference Hradecké ekonomické dny 2007/I : Ekonomický růst a rozvoj regionů. 1. vyd., Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 488 s. ISBN 978-80-7041-812-3.

Vědecká konference Hradecké ekonomické dny 2007/II : Ekonomický růst a rozvoj regionů. 1. vyd., Hradec Králové : Gaudeamus, 2007, 462 s. ISBN 978-80-7041-824-6.

Zveme Vás na reprezentační ples univerzity

Pro všechny své studenty, akademické pracovníky, zaměstnance, přátele a partnery připravila Univerzita Hradec Králové společně s Kongresovým centrem Aldis v Hradci Králové a programovým výborem studentů svůj VII. reprezentační ples, který se uskuteční **7. března 2007 od 19.30 hod. v Kongresovém centru Aldis v Hradci Králové**. Věříme, že si také Vy vyberete z bohaté nabídky programu, který by měl potěšit a uspokojit každého, kdo na ples univerzity zavítá. Vnímaví návštěvníci se dočkají mnohých překvapení! Podrobný program plesu, jehož hudebním tahounem bude skupina Sto zvířat a k němuž nemalou měrou přispějí sami studenti univerzity v rámci projektu Studenti sobě!, naleznete na internetové stránce: <http://www.uhk.cz/uhk/univerzita/2056>.

Těšíme se na shledanou.

Ondřej Tikovský, kancléř UHK

Odborná kniha opět v Hradci Králové

„Otevřete dveře celoživotnímu vzdělávání z města škol a vzdělanosti Hradce Králové!“

Toto motto uvede i II. ročník veletrhu Odborná kniha Hradec Králové, který ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové pořádá v termínu 4.–5. dubna 2007 firma NUCLEUS HK. Na veletrhu, jenž se bude konat

v prostorách Objektu společné výuky univerzity, naleznete odbornou a specializovanou literaturu všech oborů celoživotního vzdělávání. Vystavovat budou vydavatelé, knihkupci i knihovny. Připravena je i literární kavárna a další doprovodný program. Návštěvníci veletrhu budou mít příležitost zavítat také na akce Pedagogického dne, který pořádají pracoviště Pedagogické fakulty UHK. Výstavní plocha bude všem vystavovatelům poskytnuta zdarma. Kontakt na pořadatele: NUCLEUS HK, Divišova 882, 500 03 Hradec Králové, tel./fax/záznam: 495 211 630, 495 217 146, e-mail: info@nucleus.cz, www.nucleus.cz

Redakce

Plánované akce

- 4. března 2007** se na Univerzitě Hradec Králové uskuteční debatní setkání, přednáška a umělecké představení v rámci 6. ročníku divadelních setkávání Tvůrčí Afrika aneb Všichni jsme Afričani, které za královéhradecké pořadatele zabezpečuje oddělení francouzského jazyka a literatury Katedry anglického jazyka a literatury PdF UHK.
- 7. března 2007** udělí rektorka UHK doc. Jaroslava Mikulecká Medaili rektora Univerzity Hradec Králové in memoriam prof. Zdeňku Mackovi, zesnulému akademickému pracovníku Fakulty humanitních studií UHK. Slavnostní akt se uskuteční v aule Objektu společné výuky UHK ve 14 hodin.
- 7. března 2007** se od 19.30 hodin koná v Kongresovém centru Aldis v Hradci Králové VII. reprezentační ples Univerzity Hradec Králové.
- 7.–8. března 2007** pořádá Fakulta humanitních studií UHK konferenci mladých vědeckých pracovníků České, slovenské a československé dějiny 20. století.
- V průběhu měsíce března 2007** se péčí oddělení francouzského jazyka a literatury Katedry anglického jazyka a literatury PdF UHK uskuteční jednotlivé akce Dnů frankofonie v Hradci Králové.
- 18. dubna 2007** uspořádá Ústav filosofie a společenských věd FHS UHK 39. ročník konference o systémovém inženýrství na téma „Systémové pojetí kultury“.

UNIVERZITA
HRADEC KRÁLOVÉ

ZPRAVODAJ UHK – informační zpravodaj Univerzity Hradec Králové, vychází devětkrát ročně. Zapsán do evidence periodického tisku pod číslem MK ČR E 15365. Toto číslo vyšlo 23. února 2006. Elektronické vydání a archiv starších čísel na adrese: www.uhk.cz/uhk/zpravodaj. Uzávěrka příštího čísla je 5. března 2007 ve 12.00 hod. Příspěvky zasílejte elektronickou poštou členům redakční rady.

Redakční rada: Mgr. Ondřej Tikovský (šéfredaktor), doc. PhDr. Iva Jedličková, CSc., RNDr. Petra Poullová, Ph.D., PhDr. Jana Ondráková, Ph.D., Ing. Petr Exner, doc. PhDr. Vladimír Koblížek, Ph.D., Martin Kuba, Mgr. Václav Víška. Redakční rada si vyhrazuje právo na krácení příspěvků. Fotografie: archiv Zpravodaje UHK.